

Pozvánka na výstavy:

Výstava bonsají - [Konice - barokní zámek](#) - 13. - 15. 6. 2014 - Pořádá Bonsai klub Haná na nádvoří barokního zámku v Konici.

Výstava léčivých rostlin - Brno - Kraví hora - 19. 6. - 6. 7. 2014

52. Výstavu léčivých rostlin pořádá Centrum léčivých rostlin Botanická zahrada Lékařské fakulty Masarykovy univerzity, Údolní 74, Brno - Kraví hora, otevřeno denně od 9 do 18 hodin, vstupné dobrovolné.

ČZS ÚS Olomouc děkuje za vzornou reprezentaci účastnicím 3. ročníku soutěže „Staň se hvězdou floristiky“. Zemského kola pro Moravu se v pátek 30. května ve Společenském domě v Prostějově zúčastnily žákyně CGNŘ v Olomouci Monika Brychtová, za juniory žákyně SOU ve Velkém Újezdu Dominika Jakobová. Umístily se shodně na 3. místě a budou nás reprezentovat v celostátním finále, které proběhne 11. července 2014 na výstavišti v Lysé nad Labem během výstavy KVĚTY 2014. Pavlína Balajková, žákyně SOU ve Velkém Újezdu, se umístila na 8. místě. Všem zúčastněným gratulujeme !

◀▶ ☀ Ochrana rostlin na zahrádce v červenci:

Uvedený kalendářní přehled je použit s laskavým svolením autorů publikace:

Účinná ochrana zahradních plodin - Josef Horák, Jaroslav Rod, ([GRADA](#) – 2011)↓

◀▶ Od začátku měsíce začínáme u jabloní s opakovanými postřiky v pravidelných čtrnáctidenních intervalech vápenatými solemi proti vzniku **Ca-deficientní skvrnitosti jablek**. Použijeme přípravky obsahující chlorid vápenatý, např. Kalkosol 25 či Kalkosan 30 v 0,3-0,6% koncentraci nebo ledek vápenatý v 0,5-1% koncentraci. Další preparáty, které je možné použít: Fertikal, Lamag vápník, Wuxal Sus Kalcium, Wuxal Aminocal. Začínáme s uvedenými nižšími koncentracemi a ty pak postupně zvyšujeme až do období před sklizní. Velmi důležité je pak poslední ošetření 14 dnů před sklizní.

◀▶ Koncem června končíme s ošetřováním jaderovin proti strupovitosti. Pamatujme však, že naopak až začátek července je rozhodující k **zabránění výskytu padlí na jabloních v příští sezoně**. Z těchto důvodů aplikujeme v první polovině měsíce v ochraně proti této chorobě závěrečný postřik buď strobiluriny (Zato 50 WG - OL 14 dnů, Discus - OL 35dnů, tyto ochranné lhůty se musí respektovat při sklizni raných odrůd) anebo specifické přípravky proti padlí, což je preparát na bázi síry (Kumulus WG).

◀▶ Koncem července (nejpozději začátkem srpna) musíme ošetřit jabloně proti 2. generaci obaleče jablečného a švestky proti 2. generaci obaleče švestkového, abychom **zabránili pozdní červivosti plodů**. Opět je třeba **sledovat feromonové lapáky** a včas v příslušném intervalu od masivního náletu obalečů provést ošetření povolenými larvicidy (Biobit XL, Reldan 22, Mospilan 20 SP, Calypso 480 SC).

◀▶ Je-li deštivé počasí, mohou se objevit na horní straně listů slivoní malé nepravidelně roztroušené skvrny a na spodní straně listů drobná hnědá ložiska letních spor **rzi slivoňové** (*Tranzschelia prunispinosae*). Při časném napadení listy žloutnou a opadávají. Jde o dvoubytnou rez. Přezimuje na sasankách a jaterníku a na jaře se větrem přenáší na peckoviny. Opatření spočívá v odstranění napadených listů a hostitelských rostlin. Při chemické ochraně se osvědčuje Horizont a Talent. V lokalitách, kde se tato choroba - rzivost slivoně - pravidelně opakuje, se provádí ochrana od konce dubna.

◀▶ U bobulovin musíme po sklizni ošetřit keře a stromky. U samotného angreštu především likvidujeme **hnědé padlí**. Ostříháme napadené větvičky, prosvětlíme korunky a ošetříme stromky přípravkem Discus. Náchylné odrůdy červeného rybízu naopak po sklizni ošetříme proti **antraknóze** přípravkem Dithane DG Neotec. Černý rybíz potřebuje spíše ochranu proti **septoriové skvrnitosti** (i zde působí Dithane DG Neotec) a též i proti hnědemu padlí. Červený a zvláště pak černý rybíz musíme po sklizni postříkat přípravkem Nissorun 10 WP a to vždy, když se na jaře objevily zvětšené pupeny vlivem poškození **vlnovníkem rybízovým**.

◀▶ Zvýšenou pozornost věnujeme ochraně révy vinné. V první polovině měsíce, zvláště **kolem 5. a 6. července, bývá vysoký infekční tlak** plísně révy, ale **především padlí révy**. Pokud už dojde ve vinohradu k projevům padlí na listech a bobulích, je nezbytné urgentně použít k zastavení dalších škod eradikativní a intenzivně působící přípravky, např. Karathane New (opakovaně v 3denním intervalu) nebo Falcon 460 EC. Proti šedé hnilobě lze v této době využívat vedlejší účinnosti proti této chorobě u přípravků proti plísni nebo padlí révy. V červenci je třeba provést ošetření proti druhé generaci obalečů (Biobit XL, Stevard, Integro). Při deštivém počasí jsou pak nutné další aplikace proti plísni révy a naopak při suchém horkém počasí s eventuálními ranními rosami musíme pokračovat v ošetření proti padlí révy.

◀▶ Po sklizni jahod se musíme postarat o jahodiště. Tříletý porost je třeba odstranit. Mladší kultury, které chceme uchovat do příští sezony, mohou být postiženy jednak **fytoftorovými hnilobami poškozujícími kořeny, rhizomy a plody jahodníku, dále bílou nebo fialovou skvrnitostí listů a konečně i roztočkem jahodníkovým**. Proti fytoftorovým hnilobám působí Aliette 80 WG. Nově byl od roku 2008 registrován proti fytoftorovým hnilobám biologický přípravek Polyversum. Oba prostředky používáme k máčení sazenic před výsadbou a k pásové závlize po výsadbě. Aliette aplikujeme při závlize ke kořenům v 1% suspenzi a sazenice před výsadbou namáčíme preventivně v 0,25% suspenzi. Polyversum se používá k oběma úkonům v 0,02% koncentraci. Proti bílé a fialové skvrnitosti listů se doporučuje ihned po sklizni sežnout porost, následně jej přihnout a ošetřit fungicidem Dithane DG Neotec (0,2 % k postřiku). Roztočik jahodníkový má během roku až 7 překrývajících se generací. Nejvíce se množí v dubnu a na vrcholu léta. Je vhodné jednak v červenci odstranit zakrnělé, silně napadené trsy a navíc je důležité provést chemické ošetření. Postřík přípravkem Vertimec 1.8 EC nutno aplikovat do srdíček, tj. do středů jahodníkových trsů.

◀▶ V posledních letech se na listech a rubině plodů vlašských ořechů prakticky každoročně objevují známky poškození od **vlnovníků**. Vlnovník puchýřovitý způsobuje bradavčitost listů a rubiny plodů a vlnovník ořešákový vyvolává plstnatost na listech. Proti těmto škůdcům není u nás registrován zatím žádný přípravek. Tito roztoči, podobně jako vlnovník rybízový, přezimují v pupenech, nikoliv na listech, takže zde nepomůže dokonce ani shrabování a pálení spadlých listů na podzim. Lze předpokládat, že proti vlnovníkům by mohl být účinný na jaře přípravek Sulka K či Sulka New, obsahující polysulfid vápníku a během vegetace akaricid Nissorun 10 WP. Je třeba si uvědomit, že vlnovníci jsou ukryti na spodní straně listů. V literatuře se uvádí, že tyto vlnovníky údajně likviduje i dravý roztoč *Typhlodromus pyri*.

◀▶ U **zeleniny a brambor** je třeba i v tomto měsíci **pokračovat v ošetřování proti plísním**. Univerzálním přípravkem proti nim před sklizní je systémový přípravek Acrobat MZ. Nově je proti plísním zaregistrován k ošetření, avšak pouze u zeleniny, strobilurinový přípravek Ortiva. Působí proti plísni cibule, bílé hnilobě česneku, plísni rajčete a proti plísni dýňovitých (registrace u zeleniny je však mnohem širší). Nastane-li však už u okurek doba sklizně, musíme použít Aliette 80 WG, protože má ochrannou lhůtu jen 3 dny a lze ho tedy využívat v intervalech mezi jednotlivými sběry. Ze stejných důvodů lze používat u rajčat mezi jednotlivými sklizněmi Ridomil Gold MZ Pepite, který má ochrannou lhůtu též pouze 3 dny. V době sklizně raných brambor lze aplikovat v intervalu mezi jednotlivými částečnými výběry brambor z půdy rovněž Ridomil Gold MZ Pepite nebo mnohem účinnější nově zavedený přípravek, který je k dostání i v malobalení pod názvem Infinito. U obou vyjmenovaných

přípravků je ochranná lhůta stanovena na 7 dnů. Infinito však navíc chrání i hlízy proti poškození plísní bramborovou. ◀▶ Na košťálovinách škodí kromě mšice zelné, dřepčíků a květilky zelné v letním období hlavně **molice vlašovičnicková**, která může tuto zeleninu zcela znehodnotit. Při výskytu vyjmenovaných škůdců je třeba okamžitě zasáhnout a nejlépe v krátkém intervalu opakovaně použít přípravek Karate se Zeon technologií 5 CS. Na kapustě a zelí kromě **housenek běláška zelného** patrných na povrchu hlávek způsobují velké škody **housenky můry zelné, můry kapustové a běláška řepového**. Housenky těchto škůdců na rozdíl od běláška zelného žijí skrytě a "provrtávají" hlávky, které pak následně zahnívají. Na tyto škůdce je nutné včas aplikovat některý z povolených pyrethroidů s přísadou smáčedla, dokud se housenky nezavrtají do hlávek (např. Karate se Zeon technologií 5 CS). Ochrana provedená později je již prakticky neúčinná.

▶ ◀☀ **Nutné práce na zahrádce v červenci:** použité informace jsou čerpány: www.zahradkari.cz: ↓

▶ ◀Červenec je letním měsícem sklizně veškerého bobulového ovoce. Hned po sklizni jahod odstraňte šlahouny jahodníku, aby se rostliny nevysilovaly a úroda v příštím roce byla větší. Dvouletý, příp. tříletý porost jahodníku je třeba zlikvidovat a sazenice na novou výsadbu odebírat pouze z jednoletých porostů.

▶ ◀Meruňky a rané broskve sklízíte pro delší přepravu o několik dnů dříve před konzumní zralostí, neboť tyto plody jsou velmi citlivé na otlaky, ale ne zase příliš brzy, aby nezůstaly tvrdé a bez typické chuti. Asi 14 dnů před dosažením zralosti plodů broskví je dobré stromy zalít. ▶ ◀Višně se šetrně sklízí i se stopkami, ale pro rychlý konzum, nebo zpracování se sklízet bez stopek rovnou do nádoby, aby nedocházelo ke ztrátám šťávy. Hned po sklizni třešní začněte s letním řezem, aby se rány včas do zimy zacelily a předešlo se klejotoku. ▶ ◀Posklizňové období peckovin je vhodné k řezu (třešně, višně, meruňky), v případě potřeby lze provést výrazné zmlazení a zvláště u třešní můžete řezem snížit starší a příliš vzrostlé koruny. Letní řez je možné v teplejších polohách provádět až do poloviny srpna. U bujněji rostoucích odrůd (JONAGOLD, BOHEMIA apod.) je výhodné spojit letní řez s průklestem. K zamezení výskytu fyziologické hořké skvrnitosti u odrůd jablek k tomu citlivých se v červenci pokračuje s

[mimokořenovou výživou](#) plodů hnojivem s obsahem vápníku. ▶ ◀Po sklizni bobulovin proveďte ošetření keřů a stromků - u angreštu likvidujte [hnědé padlí](#) ostříháním napadených větviček, které nedáváme na kompost, ale raději je spálíme, prosvětlete korunky a ošetřete povoleným fungicidem. Červený a černý rybíz po sklizni postříkejte proti antraknóze a vlnovníku rybízovému (v případě, že jste na jaře zaznamenali zvětšené pupeny). Rybíz sklízíte tak, aby se společně se stopkou hroznu nevylomil úžlabní pupen, po sklizni vyřežte staré větve z keřů. ▶ ◀V této době se sklízí také některé rané odrůdy jádrovin - hrušek a jablek. Letní hrušňové odrůdy ALFA, nebo např. CLAPPOVA se doporučuje sklízet těsně před konzumní zralostí, později sklizené vám zmočnatí a zhniličatí. Chuť letních odrůd jablek (JULIA, MANTET apod., které se sklízí koncem měsíce) je nejlepší, když plody utrhnete těsně před jidlem. Předčasně sklizené plody těchto odrůd ztrácejí chuť, ale pamatujte na to, že v době, kdy jsou nejchutnější, trpí nejvíce otlakem. Určitou výhodou je to, že dozrávají postupně a mohou se prothávat podle zralosti. ▶ ◀Během první poloviny měsíce se jabloně ošetřují proti padlí, neboť toto období je rozhodující pro jeho výskyt v příštím roce. ▶ ◀Ovocným stromům s větší násadou plodů včas podepřete větve, aby nedošlo k polámání. Koncem měsíce prohlédněte pozorně i lepenkové pásy na kmenech a všechny larvy a kukly zničte (bývá tam i obaleč jablečný, který se svojí druhou generací líhne začátkem srpna). ▶ ◀Koncem měsíce můžete sklízet i některé rané odrůdy slivoní. Švestky, slívy a renklódy ponechte na stromě až do konzumní zralosti a sklízíte postupně protháváním. Při sklizni dejte pozor na polámání větví. Koncem měsíce se mohou sklízet i ořechy na zavařování, kdy skořápka ještě není tvrdá. Sklízet je třeba ručním otháváním, neklátit.

▶ ◀Odpložené maliníkové výhony odstraňte. ▶ ◀U révy vylamujte fazochy a vyvazujte letorosty, dlouhé letorosty a přerůstající osečkujte (zakracujte). ▶ ◀Po polovině měsíce je možné začít očkovat ovocné dřeviny - nejdříve slivoně, potom broskvoně a nakonec jádroviny. Před očkováním se v době sucha doporučuje dřeviny k očkování zalít.

▶ ◀Odpložené maliníkové výhony odstraňte. ▶ ◀U révy vylamujte fazochy a vyvazujte letorosty, dlouhé letorosty a přerůstající osečkujte (zakracujte). ▶ ◀Po polovině měsíce je možné začít očkovat ovocné dřeviny - nejdříve slivoně, potom broskvoně a nakonec jádroviny. Před očkováním se v době sucha doporučuje dřeviny k očkování zalít.

▶ ◀Odpložené maliníkové výhony odstraňte. ▶ ◀U révy vylamujte fazochy a vyvazujte letorosty, dlouhé letorosty a přerůstající osečkujte (zakracujte). ▶ ◀Po polovině měsíce je možné začít očkovat ovocné dřeviny - nejdříve slivoně, potom broskvoně a nakonec jádroviny. Před očkováním se v době sucha doporučuje dřeviny k očkování zalít.

▶ ◀Odpložené maliníkové výhony odstraňte. ▶ ◀U révy vylamujte fazochy a vyvazujte letorosty, dlouhé letorosty a přerůstající osečkujte (zakracujte). ▶ ◀Po polovině měsíce je možné začít očkovat ovocné dřeviny - nejdříve slivoně, potom broskvoně a nakonec jádroviny. Před očkováním se v době sucha doporučuje dřeviny k očkování zalít.

► ◀ Ze zelenin je možné během celého července vysévat černou ředkev (výsev do řádků 25 - 30 cm, v řádcích vyjednotit na 10 cm). Mimo občasného zkypření půdy a zálivky (vydatně jednou za týden) je tato zelenina na ošetřování nenáročná. Podobným způsobem se pěstuje i vodnice, ale tu často napadají dřepčící, proti kterým je vhodné použít některý z účinných insekticidů. Napadení dřepčičky hrozí nejvíce za suchého a teplého počasí. ► ◀ Kvůli charakteru dlouhodenosti se [pekingské zelí](#) vysévá okolo 15. července, neboť dřívější výsev by nezaručil kvalitní hlávky. Rovněž u pozdějšího výsevu (po 25. červenci) se nevytvoří dostatečně pevné hlávky. Vzdálenost řádků u těchto rostlin bývá větší - 40 cm od sebe. Také do poloviny měsíce je možné vysévat některé luskoviny - keříčkové fazoly a zahradní hrášek pro sklizeň v září, lusky stačí uzrát ještě do příchodu mrazíků. Vysévat je třeba alespoň nabobtnalá semena do vlhké půdy. Začátkem července se může sázet [pór](#) (hl. výsadby 10 cm, spon 20 x 15 cm), silné sazenice rané odrůdy červeného zelí je rovněž možno začátkem měsíce sázet alespoň do sponu 50 x 50 cm, menší vzdálenost by brzdila vývoj rostlin. ► ◀ Po celý červenec můžete ještě vysazovat kadeřávek, tuřín pro konzumní účely a rané odrůdy mrkve a vysévat salát k řezu i k česání, ve druhé polovině měsíce máte možnost výsadby pozdního kvěťáku a endivie a koncem měsíce začít vysévat špenát. ► ◀ Péči vyžadují rajčata - hlavně u tyčkových vyvazovat hlavní výhony k opoře a postranní výhony (zálistky) vylamovat. Vyvazovaný hlavní výhon bude ještě tloustnout a proto jej uvazujte spíše volněji, pro tento účel jsou vhodné spirálovité opory, které umožňují vplétání výhonu do konstrukce. Vylamování postranních výhonů by se mělo dělat bez pomoci nože, pouze prsty. U keříčkových rajčat podložte plody slamnatou řezankou, aby nedocházelo k zahnívání plodů, či špinění od země.

► ◀ Sklízají se okurky nakládačky i [salátovky](#), potom rajčata a papriky. Papriky by měly být při sklizni zcela vyvinuté a vyzrálé, jinak brzy vadnou a plody hořknou. Hlídejte rovněž zdravotní stav cibule, rajčat, brambor a podle potřeby proti plísním stříkejte povolenými přípravky. Když nať cibule (koncem měsíce) začne poléhat, je možné začít sklízet, cibule pěstovaná z přímého výsevu se sklízí později a v červenci se doporučuje ještě přihnojit plným hnojivem s nižším obsahem dusíku. Sklizňová zralost česneku se prozradí žloutnutím natě (sklizeň se provádí šetrným vyrýváním). Po každém seřiznutí pažitkové natě nezapomeňte řádně zalít a přihnojit.

► ◀ Květinové mísy, truhlíky a ostatní nádoby s květinami snadno v tomto teplém měsíci vysychají a proto jim věnujte stálou péči se zaléváním, s pravidelnou zálivkou pamatujte i na [trávník](#). Stálou zálivkou se věnujte i letničkovým a trvalkovým záhonům.

► ◀ Postupně ukončujte sklizeň cibulovin - tulipány pouze po odstranění kořenů a slupek skladujte na suchém místě ve stínu až do podzimní výsadby. [Cibule narcisů](#) po rozdělení můžete hned vysázet.

► ◀ V této době je i čas na letní řízkování - ptačí zob, pustoryl, zimolez, zlatice, plamének, dřišťál aj. Řízky nejlépe koření v přistíněném pařeníšti v substrátu stále udržovaném ve vlhkém stavu (rašelina s pískem). V tuto dobu se dobře řízkují i fuchsie a pelargonie. ► ◀ Koncem měsíce je možné začít přesazovat kosatce a vysévat některé dvouletky - sedmikrásky, macešky, či pomměny. Odkvetlá květenství trvalek včas odstraňujte, aby nedocházelo k vysilování rostlin tvorbou semen. Ve druhé polovině měsíce se rovněž přesazují kosatce, po rozdělení oddenků zkraťte listy asi o třetinu a kořeny na šíři dlaně. ► ◀ Červenec je i obdobím očkování růží metodou na spící očko (při příznivých podmínkách až do konce srpna), nad naočkováním místem dřevo v této době nezkracujte, ztráta mízy by nevhodně ovlivnila přirůstání ušlechtilé části, ale plané výhonky rostoucí z podnože včas odstraňujte. Růže v této době můžete i řízkovat (horní konec řízku zatřete proti vysychání latexem, spodní namočte do prášku stimulatoru), řízky sázejte do stíněného pařeníště, nebo do kelímků, které přes zimu uchováte v bezmrazé místnosti.

► **Poradenská služba – každou středu, mimo 1. v měsíci, mezi 13,⁰⁰ a 16,⁰⁰ hodinou (na sekretariátě ÚS ČZS)**

ZO ČZS si mohou vyzvednout na sekretariátě ÚR ČZS v Olomouci, tř. 1. máje 5, každou středu, mimo 1. v měsíci:

► **členské známky na rok 2014 + ke každé známce zdarma „Rukověť zahrádkáře 2014“ + kalendářik ČZS.**

Telefonické dotazy mimo středu Vám zodpoví členové ÚS ČZS Olomouc:

Předseda – J. Rod, tel.: 723 339 521, e-mail: jaroslav.rod@centrum.cz

tajemník - J. Skarupský, tel.: 605 127 698

Redakce: Vlasta Schubertová, ČZS ÚS Olomouc - konečná úprava

hospodář – J. Kačerová, tel.: 775 639 152

(neprošlo jazykovou úpravou)